21/01/2019

Όσιος Μάξιμος ο Ομολογητής: Κακοποιήθηκε για την Πίστην την ορθήν

/ Ορθόδοξες Προβολές

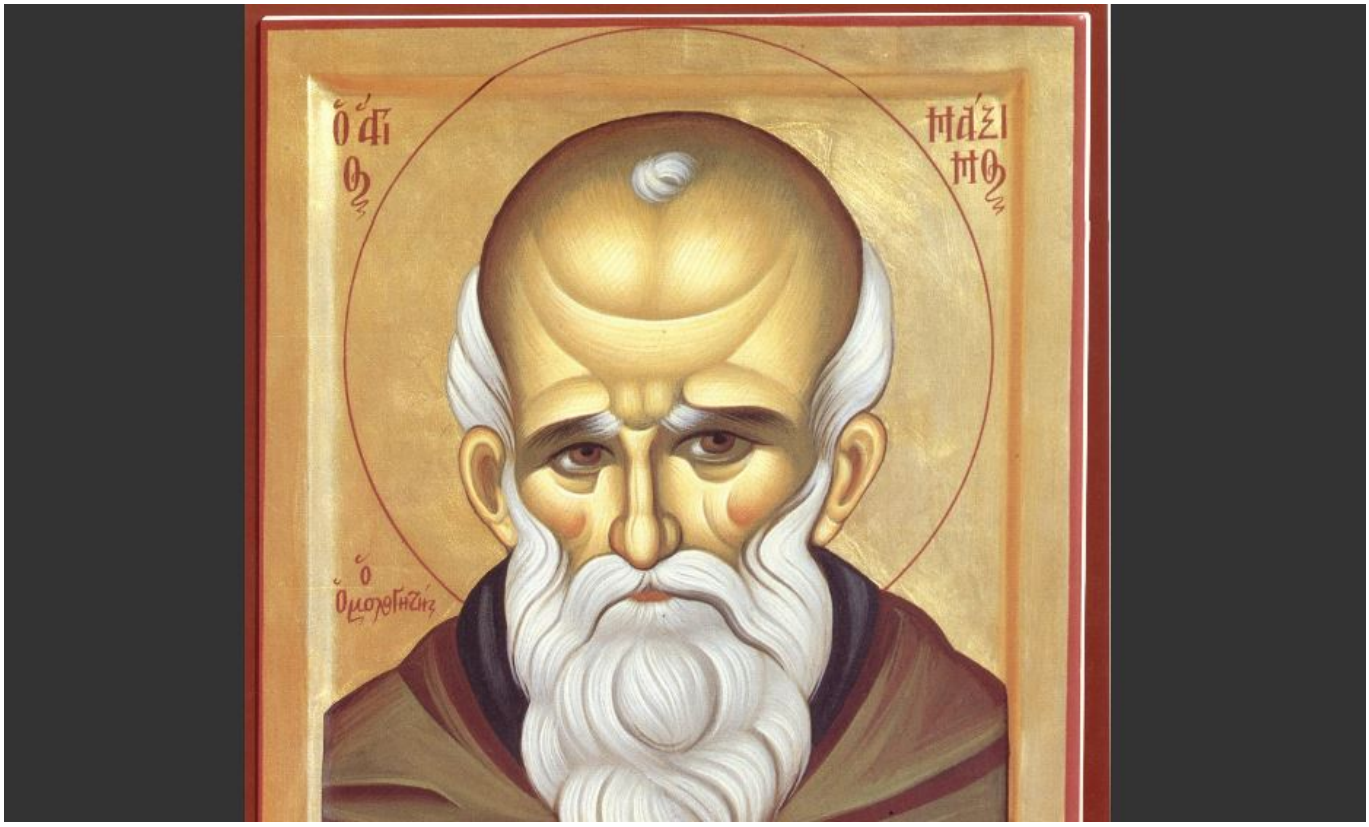

Η Εκκλησία μας, κατά την 21η Ιανουαρίου εκάστου έτους τιμά τη μνήμη του Οσίου Μαξίμου του Ομολογητού.

Ὁ Ὅσιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς καταγόταν ἀπὸ ἐπιφανὴ οἰκογένεια καὶ γεννήθηκε στὴν Κωνσταντινούπολη τὸ ἔτος 580 μ.Χ. Ἔλαβε τὴ συνήθη ἐγκυκλοπαιδικὴ μόρφωση καὶ ἐπιδόθηκε ἰδιαίτερα στὴ σπουδὴ τῆς φιλοσοφίας. Ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἡρακλείου (610 – 641 μ.Χ.) προσελήφθη ὡς ἀρχιγραμματεὺς αὐτοῦ. Παρέμεινε στὴ θέση αὐτὴ γιὰ λίγα μόνο χρόνια, ἀλλὰ διατήρησε τὶς σχέσεις του καὶ ἀλληλογραφία μὲ πρόσωπα τοῦ δημόσιου βίου.

Ἀφοῦ παραιτήθηκε, τὸ 614 μ.Χ., ἀπὸ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀρχιγραμματέως, ἐγκατέλειψε τὸν κόσμο καὶ ἀκολούθησε τὸν μοναχικὸ βίο. Ἀσκήτεψε σὲ μονὴ τῆς Χρυσουπόλεως, ποὺ βρισκόταν ἔναντι τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ διετέλεσε ἡγούμενος αὐτῆς. Ἐκεῖ ἀπέκτησε ὡς μαθητὴ τὸν Ἀναστάσιο, ὁ ὁποῖος τὸν ἀκολούθησε σὲ ὅλη του τὴ ζωή.

Σύμφωνα μὲ τὴν διδασκαλία τοῦ Ἁγίου Μαξίμου ἡ ἐργασία τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ συμμόρφωση τοῦ βίου τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν Θεία διδασκαλία ἀποτελοῦν βάση στερεά, ἐπὶ τῆς ὁποίας θὰ οἰκοδομηθεῖ ἡ πνευματικὴ ἀνύψωση τοῦ νοῦ. Πρῶτο βῆμα γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸ ἀποτελεῖ ἡ ἀπόδυση ἀπὸ τὸ νοῦ ὅλων τῶν παθῶν ποὺ τὸν ἐνοχλοῦν, τὰ ὁποία ἔχουν τὴν βάση καὶ τὴν ἀφορμή τους στὸ σῶμα. Καλεῖται δηλαδὴ ὁ ἄνθρωπος νὰ μὴν ἀκολουθήσει τὴν κίνηση τῶν αἰσθητῶν, νὰ μὴν γίνει δοῦλος τῶν φυσικῶν του ὁρμῶν καὶ παθῶν, ἀλλὰ νὰ ἀκολουθήσει τὰ ὑπὲρ φύσιν. Τὰ ἀποτελέσματα παρουσιάζονται ἀνάλογα πρὸς τὴν ἐκλογή.

Ἐκεῖνος ποὺ ἀκολουθεῖ τὴν κίνηση τῶν αἰσθητῶν ὑφίσταται καὶ τὴν φυσικὴ φθορὰ αὐτῶν καὶ συναλλοιώνεται μὲ αὐτά, ἐνῶ ὁ ἀναστὰς «τῆς ἐμπαθοῦς περὶ τὰ φαινόμενα διαθέσεως, τὴν τῶν φαινομένων ἔθυσε κίνησιν καὶ τὴν πρακτικὴν κατορθώσας ἔφαγεν ἀρετήν». Ἡ πράξη τῆς ἀρετῆς εἶναι ἔργο τῆς ἀνθρώπινης καὶ τῆς θείας δυνάμεως. Κανένα χάρισμα δὲν μπορεῖ νὰ ἀποκτήσει ὁ ἄνθρωπος μόνο μὲ τὴν φυσική του δύναμη. Ἡ ἐπιμονὴ τοῦ Ἁγίου Μαξίμου στὸ σημεῖο αὐτὸ εἶναι φανερὴ σὲ ὅλη του τὴ διδασκαλία, διότι φοβᾶται μήπως ὁ ἄνθρωπος περιπέσει στὸ πάθος τῆς ὑπερηφάνειας. Ὁ Θεός, παρατηρεῖ, ἔδωσε στὸν ἄνθρωπο δύναμη, γιὰ νὰ πράττει τὶς ἀρετές.

Ἔτσι, λοιπόν, ἀσκήτευε ὁ μακάριος Ὁμολογητής. Ἀλλὰ ἡ περσικὴ ἀπειλή, ποὺ εἶχε δημιουργήσει γιὰ τὴν Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία κρίσιμη κατάσταση, ἔσπασε τὴν ἡσυχία του καὶ τὸν ἀγώνα του γιὰ τὴν κατάκτηση τῶν ἀρετῶν ἀπὸ τὸν τόπο τῆς ἀσκήσεώς του.

Γιὰ πολλὰ χρόνια οἱ Πέρσες ἐμφανίζονταν στὴν ἀκτὴ ἀπέναντι ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολη. Φαίνετε δέ, ὅτι κατὰ τὴν διάρκεια μιᾶς εἰσβολῆς τους στὴ Χρυσούπολη, τὸ 624 μ.Χ., ὁ Ἅγιος Μάξιμος ἀναγκάστηκε νὰ ἀποσυρθεῖ μὲ τοὺς μαθητές του νοτιότερα, στὴν Κύζικο. Ἐκεῖ διέμεινε γιὰ δύο περίπου χρόνια στὴ μονὴ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ συναναστρεφόταν μὲ τὸν Ἐπίσκοπο Ἰωάννη μετὰ τοῦ ὁποίου ἀντήλλαξε ἀργότερα ἐπιστολές. Ἴσως νὰ εἶχε ἀρχίσει νωρίτερα τὴν συγγραφική του δράση, ἀλλὰ ἤδη ἀπὸ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ἐπιδίδεται ἐντατικὰ στὸ ἔργο τῆς συγγραφῆς.

Λόγω συνεχίσεως τῶν Περσικῶν καταδρομῶν ὁ Ἅγιος ὑποχρεώνεται νὰ φύγει, τὸ 626 μ.Χ., καὶ ἀπὸ τὴν Κύζικο. Ἔρχεται γιὰ λίγο στὴν Κρήτη καὶ στὴν συνέχεια μεταβαίνει στὴν Ἀφρική. Θεωρεῖται δὲ πιθανὸ νὰ πέρασε καὶ ἀπὸ τὴν Κύπρο. Στὴν Καρχηδόνα ἐμφανίζεται τὴν Πεντηκοστὴ τοῦ ἔτους 632 μ.Χ., ἀλλὰ εἶχε φθάσει ἐκεῖ νωρίτερα. Κατὰ τὰ χρόνια αὐτὰ συγγράφει δύο ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα ἔργα του, τὸ «Πρὸς Θαλάσσιον» καὶ «Περὶ Ἀποριῶν».

Ἐγκαταβίωσε στὴν μονὴ Εὐκρατᾶ της Καρχηδόνας, ὅπου ἦταν ἐγκατεστημένος καὶ ἄλλος φυγάς, ἀπὸ τὴν Παλαιστίνη, ὁ Σωφρόνιος. Ἐκεῖ ἔμαθε τὶς ἐνέργειες τοῦ νέου Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας Κύρου, οἱ ὁποῖες ἀπέληξαν τὸ 633 μ.Χ. στὴν ἑνωτικὴ συμφωνία ποὺ διαμόρφωσε τὴν αἵρεση τοῦ Μονοενεργητισμοῦ. Ὁ Σωφρόνιος τάχθηκε ἀμέσως ἐναντίων της νέας αὐτῆς μορφῆς τῆς χριστολογικῆς αἱρέσεως.

Στὴν θέση του αὐτὴ τὸν ἀκολούθησε ὁ Ἅγιος Μάξιμος. Ἔτσι συμμετεῖχε στὴ σύνοδο τοῦ Λατερανοῦ, ἡ ὁποία συγκλήθηκε τὸ ἔτος 649 μ.Χ. ἐπὶ Πάπα Ρώμης Μαρτίνου Α’, ὅπου καταδικάσθηκε ὁ Μονοθελητισμὸς καὶ ἀναθεματίσθηκαν ἐκεῖνοι ποὺ ἀνοήτως δογμάτιζαν ὅτι ὁ Χριστὸς ἔχει μία μόνο θέληση, τὴ θεία, σὲ ἀντίθεση πρὸς τὴν Ὀρθόδοξη διδασκαλία, κατὰ τὴν ὁποία ὁ Χριστὸς ἔχει δυὸ θελήσεις, τὴ θεία καὶ τὴν ἀνθρώπινη, ὡς Θεάνθρωπος. Στὴν ἴδια Σύνοδο ἀποδοκιμάσθηκε διάταγμα τοῦ τότε αὐτοκράτορα Κώνσταντος, διὰ τοῦ ὁποίου δὲν ἐπιτρεπόταν ἡ συζήτηση περὶ Μονοθελητισμοῦ.

Ὁ αὐτοκράτορας Κώνστας (641 – 668 μ.Χ.) ὀργίσθηκε γι’ αὐτό. Ὁ Ἅγιος συνελήφθη ἀπὸ τὸν ἔξαρχο καὶ βασιλικὸ ἐπίτροπο τῆς Ἰταλίας Θεοδόσιο καὶ ὁδηγήθηκε στὴν Κωνσταντινούπολη μαζὶ μὲ τοὺς δύο φίλους του Ἀναστασίους. Ὁ αὐτοκράτορας ἐξόρισε τὸν Ἅγιο Μάξιμο, τὸ 655 μ.Χ. στὴ Βιζύη, μέσα στὸ Ρήγιο καὶ στὴν συνέχεια στὴν πόλη Πέρβερα.

Μετὰ ἀπὸ ἕξι χρόνια ἀνακλήθηκε καὶ πάλι στὴν Κωνσταντινούπολη, ὅπως καὶ οἱ συμμοναστές του, γιὰ μία Τρίτη προσπάθεια προσεταιρισμοῦ του. Ὁ Ἅγιος ἀρνήθηκε. Ἀναθεματίσθηκε, κακοποιήθηκε καὶ διαπομπεύθηκε.

Ἡ κακοποίηση τοῦ Ἁγίου ἔδωσε ἀφορμὴ γιὰ τὴ διαμόρφωση παραδόσεως περὶ ἀποκοπῆς τῆς γλώσσας καὶ τῆς δεξιᾶς χειρὸς αὐτοῦ. Μετὰ ἀπὸ αὐτὰ ἐξορίσθηκε στὴ Λαζικὴ τοῦ Πόντου, στὸ φρούριο Σχίμαρις, ὅπου καὶ κοιμήθηκε ὁσίως στὶς 13 Αὐγούστου τοῦ ἔτους 662 μ.Χ.

Τὸ τίμιο λείψανό του ἐνταφιάσθηκε στὴ μονὴ τοῦ Ἁγίου Ἀρσενίου, στὴ χώρα τῶν Λαζῶν. Ἀπὸ τὸν τάφο του ἔβγαινε φῶς κάθε νύχτα καὶ φώτιζε τὴν περιοχή, γεγονὸς ποὺ πιστοποιοῦσε τὴν ἁγιότητά του.

Ἀπολυτίκιον. Ἦχος γ’. Θείας πίστεως.

Θείου Πνεύματος, τῇ ἐπομβρίᾳ, ῥεῖθρα ἔβλυσας, τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὑπερκοσμίων δογμάτων πανεύφημε· θεολόγων δὲ τοῦ Λόγου τὴν κένωσιν, ὁμολογίας ἀγῶσι διέλαμψας. Πάτερ Μάξιμε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἱκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Ἕτερον Ἀπολυτίκιον. Ἦχος πλ. δ’.

Ὀρθοδοξίας ὁδηγέ, εὐσεβείας Διδάσκαλε καὶ σεμνότητος, τῆς Ἐκκλησίας ὁ φωστήρ, τῶν Μοναζόντων θεόπνευστον ἐγκαλλώπισμα, Μάξιμε σοφέ, ταῖς διδαχαῖς σου πάντας ἐφώτισας, λύρα τοῦ Πνεύματος. Πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Κοντάκιον. Ἦχος πλ. δ’. Τὴ ὑπερμάχω.

Ὡς τῆς Τριάδος ἐραστὴς καὶ μύστης ἔνθεος

Ὀρθοδοξίας ἐκδιδάσκεις τὴν ἀκρίβειαν

Διὰ λόγου τε καὶ βίου ἠκριβωμένου·

Τὸν Χριστὸν γὰρ ἐν δυσὶ τελείαις φύσεσιν,

Ἐνεργείαις καὶ θελήσεσιν ἐκήρυξας
Τοῖς βοῶσί σοι, χαίροις μέγιστε Μάξιμε.

Μεγαλυνάριον.
Χαίροις εὐσεβείας στήλη λαμπρά, καὶ θεολογίας, ἐπιστήμων θεοειδής· χαίροις ὀρθοδόξων δογμάτων μυστογράφε, Μάξιμε θεηγόρε, σοφίας τρόφιμε.

ΠΗΓΗ: synaxaristis.gr